

Väinö Paunu: Kaikenlaisia enkeleitä

Adventtikalenterin luukku 28.11.2016,
Talvikynttilät 1976

Kesällä 1928 Kiuruvedellä pidettyyn kristilliseen koulupoikakokoukseen tuli Jyväskylästä viiden pojan ryhmä polkupyörillä. Silloin kuusitoistakesäisen pojan mieleen ei ole jäänyt ainuttakaan ajatusta tuon kokouksen ohjelmasta. Sen vain muistan, että oli hyvä olla yhdessä toisten poikien kanssa. Oli muitakin pyörillä tulleita, mm. pari poikaa Raahesta. Toinen heistä jäi mieleen, Heikki Hyvärinen.

Poikakokouksen lähestyessä päätöstään joku tiesi kertoa, että jossain Kiuruveden kylässä pidettäisiin illalla seurat, körttiseurat. Miksei voisi olla mukavaa nähdä sellaisetkin, mutta voisiko tällainen joukko noin vain lähteä! Miten yöpyminenkin järjestyisi? Taas joku tiesi sanoa, ettei majoittumisesta ole huolta. Körttiläiset ovat tottuneet yllätysmajoittamisiin.

Saunaan meidät ensimmäiseksi vietiin. Isäntä lähti oppaaksi. Hän laitteli vedet ja vastat kuntoon, heitteli löylyä ja kävi pesemään jonkun pojan selkää. — Eihän nyt toki, vastustelimme — kyllä selänpesu on nuorempien tehtäviä. Mutta tämä piti päänsä, ja viisi pojan selkää Aku Rätty, kylvettäjämme, hankasi puhtaaksi.

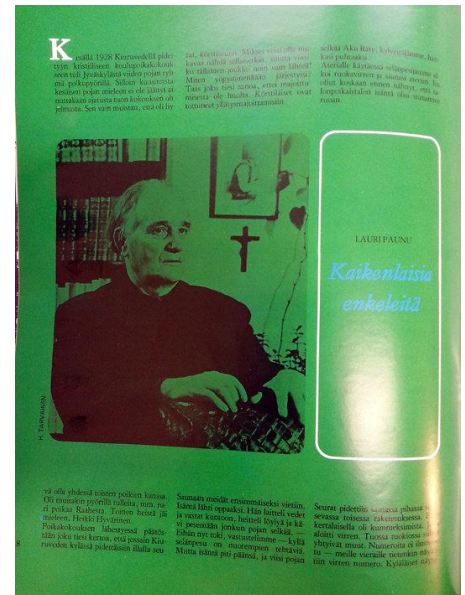
Aterialle käytäessä selänpesijämme alkoi ruokavirren ja siunasi aterian. En ollut koskaan ennen nähnyt, että talonpoikaistalon isäntä olisi siunannut ruoan.

Seurat pidettiin samassa pihassa sijaitsevassa toisessa rakennuksessa. Ensikertalaisella oli kummeksumista. Joku aloitti virren. Tuossa tuokiossa siihen yhtyivät muut. Numeroita ei ilmoitettu — meille vieraille tietenkin näytettiin virren numero. Kyläläiset näyttivät osaavansa Siionin virret ja Vanhan virsikirjan virret ulkoa. Virrenveisuu oli erilaista kuin tavallinen virsien laulaminen. Veisuusta jäivät erityisesti mieleen tauot. Ne tuntuivat tärkeiltä. Ne ikään kuin vaativat uudestaan miettimään sitä, mitä viimeksi oli laulaen sanottu.

Veisuun lisäksi on seuroista jäänyt mieleen vain joku hajahuomio: nuori teologian opiskelija Jorma Sipilä luki katkelman saarnakirjasta. Virsien välillä pidetyt puheet olivat kuin läheisten keskeistä juttelemista. Puheet pidettiin istualtaan, eivätkä ne olleet lainkaan pitkiä. Yllätykseksemme erään virren jälkeen Topi Poutanen, eräs meistä, ponkasi pystyyn ja sanoi meidän poikien puolesta kiitokset.

Vierastupaan sijattiin vuoteet meille viidelle. Seuraavana aamuna lähtiessämme Aku Rätty, selänpesijämme, tuli pihalle saattelemaan. Pyysimme, että hän matkoillaan poikkeaisi meidän kodeissamme.

— No ketäpä minä osaisin siellä Jyväskylässä kysellä? isäntämme tiedusteli.

Väinö Paunun kirjoitus
vuoden 1976 Talvikynttilöissä.

Yksi selitti, että hänen isänsä on lyseon uskonnon lehtorina, Peltonen nimeltään. Pojan nimi oli Paavo. — Ja minä olen Poutasen Topi ja asun Harjun takana. — Minun isäni on kaupungin pappilassa, ja minun nimeni on Lauri Paunu. — Minun nimeni on Lilius, ja minun kotini on ihan lähellä kirkkoa. — Viides retkeläinen Väinö Kurkinen oli luultavasti entuudestaan Aku Rädyn tuttava, ja hän se varmaankin meidät tälle matkalle opasti.

— Niinhän se sanoo Jumalan sanakin, että muutamat ovat saaneet tietämättään pitää enkeleitä vierainaan, sanoi isäntämme kostuvin silmin.

Sanavalmiilta poikajoukolta loppuivat puheet tähän. Hiljaa, mietteissään alettiin polkea kohti Jyväskylää.

Mikä erehdys! Kuvitella! Joku voi ajatella minusta noin! Se sana jysäytti, se pysäytti. Enkeleitä!

Ensimmäinen tapaamiseni Aku Rädyn kanssa on ollut minulle tärkeä, ehkäpä aivan ratkaiseva tulevaa elämänuraani ajatellen.

Jokin yksityiskohta tässä muistelmavallassa saattaa 50 vuoden takaisena olla epätarkka. Mutta perustunto on kuin eiliseltä päivältä.